

Satversmes Sapulce

Latvijas Republikas pirmais vēlētais parlaments

Satversmes sapulces vēlēšanas notika 1920.gada 17. un 18.aprīlī.

1919.gada 19.augusta "**Latvijas Satversmes vēlēšanu likums**" noteica ka Satversmes sapulce ievēlama vispārējās, vienlīdzīgās, tiešās, aizklātās un proporcionālās vēlēšanās, tajās piedaloties abu dzimumu Latvijas pilsoņiem, kuri vēlēšanu sarakstu sastādīšanas pirmā dienā sasnieguši 21 gadu vecumu un sarakstu sastādīšanas laikā dzīvo Latvijā. Satversmes sapulcē varēja ievēlēt jebkuru Latvijas pilsoni neatkarīgi no viņa dzīves vietas Latvijā.

Latvijas teritorija tika sadalīta 5 vēlēšanu apgabalos - Rīga, Vidzeme, Kurzeme, Zemgale un Latgale, nosakot atbilstoši katra apgabala iedzīvotāju skaitam attiecīgo pārstāvju skaitu Satversmes sapulcē. Iedzīvotāju skaitu vēlēšanu apgabalos noteica saskaņā ar 1897.gada tautas skaitīšanas datiem.

No Rīgas Satversmes sapulcē bija paredzēts ievēlēt 22 deputātus, no Vidzemes - 37, no Kurzemes - 26, no Zemgales - 26, bet no Latgales - 39, kopā - 150 deputātus.

Likuma 22.pantā bija noteikts, ka Satversmes sapulces vēlēšanas var tikt izvestas tikai pēc Latgales teritorijas pilnīgas atbrīvošanas.

Vēlēšanas notika visā Latvijas teritorijā, izņemot tos apvidus, kurus bija okupējušas Igaunijas un Polijas armijas. Valmieras apriņķī vēlēšanas nenotika Ainažu pilsētā, kā arī Ainažu, Ipiķu un Mazsalacas pagastos, Valkas apriņķī - Valkas pilsētā, kā arī Laicenes, Liellugažu, Lugažu, Omuļu, Pedeles, Valkas un Cores pagastos. Ilūkstes apriņķī vēlēšanās piedalījās tikai astoņi pagasti, bet desmit pagastu iedzīvotāji okupācijas dēļ vēlēšanās nevarēja piedalīties. Vēlēšanās piedalījās vairāk nekā 700.000 vēlētāju jeb 84,9% no reģistrētajiem vēlētājiem.

Vēlēšanās tika izvirzīti 57 kandidātu saraksti, pie kam Rīgas, Zemgales un Latgales apgabalos tika izvirzīti 13 saraksti katrā, bet Kurzemes un Vidzemes apgabalos - pa 9 sarakstiem katrā. Kandidātu sarakstus izvirzīja 25 politiskās partijas vai vēlētāju grupas.

Ievēlēti tika kandidāti no 38 sarakstiem. Satversmes sapulcē vietas ieguva 16 partiju un grupu pārstāvji.

Visvairāk balsu saņēma LSDSP pārstāvji, kuri attiecīgi Satversmes sapulcē ieguva 57 vietas.

Otrajā vietā bija Latviešu Zemnieku savienība ar 26 vietām, trešajā Latgales Zemnieku partija ar 17 vietām.

Pārējo vietu sadalījums bija sekojošs:

- 1) Vācu partija - 6 vietas;
- 2) Demokrātu savienība - 6 vietas;
- 3) Darba partija - 6 vietas;
- 4) Latgales Kristīgo zemnieku savienība - 6 vietas;
- 5) Bezpartejiskā pilsoņu grupa - 6 vietas;
- 6) Kristīgā nacionālā partija - 3 vietas;
- 7) Bezzemnieku agrārā savienība - 3 vietas;
- 8) Krievu pilsoņu grupa - 4 vietas;
- 9) Ebreju bloks - 5 vietas;
- 10) Bezpartejiskie bezzemnieki - 2 vietas;
- 11) *Ceire Cion* - 1 vieta;
- 12) Latgales Ļaužu partija - 1 vieta;
- 13) Apvienotās poļu partijas - 1 vieta.